

**Formularz opisu przedmiotu (formularz sylabusu) na studiach wyższych,
doktoranckich, podyplomowych i kursach dokształcających**

A. Ogólny opis przedmiotu

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu (w języku polskim oraz angielskim)	Etyka w nauce i technologii (<i>Ethics in science and technology</i>)
Jednostka oferująca przedmiot	Wydział Filozofii i Nauk Społecznych
Jednostka, dla której przedmiot jest oferowany	Wydział Filozofii i Nauk Społecznych; Kierunek – Studia nad nauką i technologią
Kod przedmiotu	2405-ST5-S2-1-ET
Kod ISCED	0314
Liczba punktów ECTS	4
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Język wykładowy	język polski
Określenie, czy przedmiot może być wielokrotnie zaliczany	Nie
Przynależność przedmiotu do grupy przedmiotów	Przedmioty obowiązkowe dla I roku studiów na nauką i technologią
Całkowity nakład pracy studenta/słuchacza studiów podyplomowych/uczestnika kursów dokształcających	<i>Godziny realizowane z udziałem nauczycieli (godz.):</i> - udział w konwersatorium – 30 - konsultacje z nauczycielem akademickim – 10 <i>Czas poświęcony na pracę indywidualną studenta (godz.):</i> - przygotowanie do konwersatorium – 30 - pisanie prac, projektów – - czytanie literatury – 30 - przygotowanie do kolokwium – 20 Łącznie: 120 godz. (4 ECTS)
Efekty uczenia się – wiedza	<i>W1:</i> Zna i rozumie etyczne konsekwencje rozwoju nauki i technologii – K_W01; K_W04; K_W06; K_W08 <i>W2:</i> Zna i rozumie aksjologiczny wymiar działalności naukowej – K_W01; K_W04; K_W06; K_W08 <i>W3:</i> Zna i rozumie rolę uprzedzeń w tworzeniu wiedzy naukowej – K_W04; K_W06; K_W08
Efekty uczenia się – umiejętności	<i>U1:</i> Potrafi analizować etyczne konsekwencje rozwoju nauki i technologii – K_U01; K_U03 <i>U2:</i> Potrafi wskazać na wybranych przykładach stereotypy filozoficzne związane z postępem – K_U02; K_U04.
Efekty uczenia się – kompetencje społeczne	<i>K1:</i> Posiada umiejętność analizy typu case studies – K_K01 <i>K2:</i> Posiada umiejętność pracy w grupie – K_K04
Metody dydaktyczne	Metoda ćwiczeniowa)
Wymagania wstępne	Brak
Skrócony opis przedmiotu	Zajęcia będą poświęcone krytycznej analizie zagadnień etycznych dotyczących sektora nauki i techniki. Konwersatorium oprzemysłu na

	wybranych empirycznych studiach przypadków (np. dotyczących katastrofy klimatycznej, inżynierii klimatu, roli telefonii komórkowej oraz Internetu Rzeczy, Big Data i mediów społecznościowych, ruchu antyszczepionkowego).
Pełny opis przedmiotu	<p>Podczas zajęć zajmiemy się następującymi problemami:</p> <p>Lokalizacja i rola norm etycznych nauki (etos nauki i rola ekspertów według R. Mertona i H. M. Collinsa).</p> <p>Komercjalizacja technonauki (na przykładzie nauk biomedycznych) a ryzyko demontażu etosu nauki.</p> <p>Normy życzeniowe a normy przestrzegane - uprzedzenia genderowe w nauce.</p> <p>Niezamierzone skutki odkryć oraz innowacji w społeczeństwie globalnym a postulaty etyczno-polityczne monitorowania laboratoriów i postępu technologicznego.</p> <p>Spory o kodeksy wartości, makro-etyka globalnej odpowiedzialności, zasada odpowiedzialności H. Jonasa a zasada ostrożności.</p> <p>Analiza stereotypów filozoficznych dotyczących postępu naukowo-technologicznego: instrumentalizm technologiczny, wiara w samoregulację nauki i techniki, moc oświecania a paternalizm ekspertów, imperatyw techniczny.</p>
Literatura	<p>Beck, Ulrich. 2002. <i>Spółczesność ryzyka. W drodze do innej nowoczesności</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, przeł. Stanisław Cieśla.</p> <p>Bijker, Wiebe E., Thomas P. Hughes, Trevor J. Pinch (red.). 1997. <i>The Social Construction of Technological Systems. New Directions in the Sociology and History of Technology</i>. Cambridge: Cambridge, Massachusetts, London: The MIT Press, wyd. szóste.</p> <p>Bińczyk, Ewa. 2012. <i>Technonauka w społeczeństwie ryzyka. Filozofia wobec niepożądanego następstwa praktycznego sukcesu nauki</i>. Wydawnictwo Naukowe UMK.</p> <p>Bińczyk, Ewa Aleksandra Derra (red.). 2014. <i>Studia nad nauką oraz technologią. Wybór tekstów</i>. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.</p> <p>Bińczyk, Ewa. 2018. <i>Epoka człowieka</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Bunge, Mario. 1991. <i>Basic Science is Innocent; Applied Science and Technology Can Be Guilty</i>. In: Daniel O. Dahlston (ed.). <i>Nature and Scientific Method</i>. Washington: The Catholic University of America Press, 95-105.</p> <p>Cockburn, Cyntia, Susan Ormrod. 1993. <i>Gender and Technology in the Making</i>. London: SAGE.</p> <p>Collingridge, David. 1980. <i>The Social Control of Technology</i>. London: Printer.</p> <p>Collins, Harry. 2019. <i>Czy wszyscy jesteśmy ekspertami?</i> Przeł. E. Bińczyk, J. Grygień. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Dauvergne, P. 2018. <i>Will Big Business Destroy Our Planet?</i> Cambridge, Medford MA: Polity Press.</p> <p>Derra, Aleksandra. 2013. <i>Kobiety (w) nauce. Problem płci we współczesnej filozofii nauki i w praktyce badawczej</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.</p> <p>Dusek, Val. 2011. <i>Wprowadzenie do filozofii techniki</i>. Kraków: Wydawnictwo WAM, przeł. Zbigniew Kasprzyk.</p> <p>Hornborg, Alf. 2019. <i>Nature, Society, and Justice in the Anthropocene. Unraveling the Money-Energy-Technology Complex</i>. Cambridge, New York: Cambridge University Press.</p> <p>Hulme, M. 2014. <i>Can Science Fix Climate Change? A Case Against Climate Engineering</i>. Cambridge, Malden, MA: Polity Press.</p> <p>Jonas, Hans. 1996. <i>Zasada odpowiedzialności. Etyka dla cywilizacji technologicznej</i>. Kraków: Wydawnictwo Platan, przeł. Marek Klimowicz.</p> <p>Lessenich, S. 2019. <i>Living Well at Other's Expense. The Hidden Costs of Western Prosperity</i>, przeł. Nick Somers. Cambridge, Medford MA: Polity Press.</p> <p>Maxwell, R., T. Miller. 2020. <i>How Green is Your Smartphone?</i> Cambridge, Medford, MA: Polity Press.</p> <p>Merton, Robert K. 1982. <i>Teoria socjologiczna i struktura społeczna</i>. Warszawa: PWN.</p> <p>Nowak, Andrzej W., Krzysztof Abriszewski, Michał Wróblewski. 2016. <i>Czyje leki? Czyja nauka? Struktury wiedzy wobec kontrowersji naukowo-społecznych</i>.</p>

	<p>Poznań: Wydawnictwo UAM.</p> <p>Oreskes, N., E. M. Conway. 2010. <i>Merchants of Doubt: How a Handful of Scientists Obscured the Truth on Issues from Tobacco Smoke to Global Warming</i>, Bloomsbury Press, New York.</p> <p>Ripple, W. J., C. Wolf, T. M. Newsome, M. Galetti, M. Alamgir, E. Crist, M. I. Mahmoud, W. F. Laurance, 15,364 scientist signatories from 184 countries. 2017. "World Scientists' Warning to Humanity: A Second Notice", <i>BioScience</i> 67 (12), 1 December: 1026-1028. https://doi.org/10.1093/biosci/bix125.</p> <p>Steffen, W., W. Broadgate, L. Deutsch, O. Gaffney, C. Ludwig. 2015. "The Trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration". <i>The Anthropocene Review</i> 2 (1): 81-98.</p> <p>Symons, J. 2019. <i>Ecomodernism. Technology, Politics and Climate Crisis</i>. Cambridge, Medford MA: Polity Press.</p>
Metody i kryteria oceniania	<p>Metody oceniania:</p> <p>Kolokwium</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>Aktywność</p> <p>Ocena z kolokwium</p>
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	nie dotyczy

B) Opis przedmiotu cyklu

Nazwa pola	Komentarz
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	2020/21 Z
Sposób zaliczenia przedmiotu w cyklu	Identyczne jak w części A
Forma(y) i liczba godzin zajęć oraz sposoby ich zaliczenia	Identyczne jak w części A
Imię i nazwisko koordynatora/ów przedmiotu cyklu	Dr hab. Ewa Bińczyk, prof. UMK
Imię i nazwisko osób prowadzących grupy zajęciowe przedmiotu	<u>Konwersatorium</u> : Dr hab. Ewa Bińczyk, prof. UMK
Atrybut (charakter) przedmiotu	Przedmiot obligatoryjny
Grupy zajęciowe z opisem i limitem miejsc w grupach	Konwersatorium – 1 grupa (limit miejsc - 15 osób)
Terminy i miejsca odbywania zajęć	
Liczba godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	nie dotyczy
Strona www przedmiotu	nie dotyczy
Efekty kształcenia, zdefiniowane dla danej formy zajęć w ramach przedmiotu	identyczne jak w części A
Metody i kryteria oceniania danej formy zajęć w ramach przedmiotu	identyczne jak w części A
Zakres tematów	<p>Lokalizacja i rola norm etycznych nauki (etos nauki i rola ekspertów według R. Mertona i H. M. Collinsa).</p> <p>Komercjalizacja technonauki (na przykładzie nauk biomedycznych) a ryzyko demontażu etosu nauki.</p> <p>Normy życzeniowe a normy przestrzegane - uprzedzenia genderowe w nauce.</p> <p>Niezamierzone skutki odkryć oraz innowacji w społeczeństwie globalnym a postulaty etyczno-polityczne monitorowania laboratoriów i postępu technologicznego.</p> <p>Spory o kodeksy wartości, makro-etyka globalnej odpowiedzialności, zasada odpowiedzialności H. Jonasa a zasada ostrożności.</p> <p>Analiza stereotypów filozoficznych dotyczących postępu naukowo-technologicznego: instrumentalizm technologiczny, wiara w samoregulację nauki i techniki, moc oświecania a paternalizm ekspertów, imperatyw techniczny.</p>
Metody dydaktyczne	identyczne jak w części A
Literatura	identyczna jak w części A

